

LLICENCIATURA DE CRIMINOLOGIA
TÈCNiques DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES
JENNY CUBELLS
CURS 2007-2008

1. OBJECTIUS

- Distinguir les diverses aportacions teòriques de la psicologia social a la comprensió del conflicte
- Reconèixer la figura del conflicte com un recurs cultural per a donar compte dels esdeveniments socials
- Comprendre les implicacions de les distintes perspectives teòriques per a l'anàlisi i l'enfrontament dels conflictes psicosocials
- Reconèixer les dimensions psicosocials en la investigació d'un conflicte
- Conèixer les diferents alternatives per a la resolució de conflictes
- Comprendre els aspectes psicosocials involucrats en el procés de resolució de conflictes

2. CONTINGUTS

A. FONAMENTS PER A UNA COMPRESIÓ PSICOSOCIAL DEL CONFLICTE

LLIÇÓ 1. INTRODUCCIÓ A LA PSICOLOGIA SOCIAL DEL CONFLICTE

El conflicte psicosocial. Imaginari social del conflicte.

LLIÇÓ 2, 3 i 4. APROXIMACIONS TEÒRIQUES DE LA PSICOLOGIA SOCIAL AL CONFLICTE

La Teoria realista del conflicte. La Teoria de la Identitat Social. Postmodernitat i conflicte social. La psicologia social conductual-cognitiva. La psicologia sistèmica. Conflicte i violència en la Psicologia Social (E. Fromm). Poder, resistència i ideologia (Martín Baró). La psicologia construccionista i la psicologia social discursiva.

LLIÇÓ 5. EIXOS PSICOSOCIALS PER A L'ANÀLISI DEL CONFLICTE

L'escalada conflictual. Causes i orígens del conflicte. El conflicte entès com a procés. Tipus de conflicte

B- COM ES GESTIONA EL CONFLICTE? DESAFIAMENTS PER A UNA PSICOLOGIA SOCIAL APLICADA

LLIÇÓ 6, 7 i 8. COM ES GESTIONA EL CONFLICTE?

Aportacions des de la perspectiva de la gestió del conflicte: Respostes davant del conflicte des de l'enfrontament o no enfrontament, intervenció des de la perspectiva dels resultats, Negociació i Mediació com a estratègies de solució de conflictes, l'arbitratge, reconciliació i conciliació, Model de resolució dramàtica dels conflictes, la resolució de problemes aplicada a la resolució de conflictes, alternatives davant del conflicte psicosocial.

LLIÇÓ 9. EL/LA PROFESSIONAL EN LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

Estratègies per a la reducció de la conflictivitat. Perfil del gestor/a de conflictes. Àmbits d'intervenció en la resolució de conflictes.

LLIÇÓ 10. EXEMPLES DE MEDIACIÓ: BULLING

Estudi de cas

LLIÇÓ 11. ASSETJAMENT MORAL A LA FEINA, MOBBING

Estudi de cas

LLIÇÓ 12. UN EXEMPLE DE CONFLICTE PSICOSOCIAL EN L'ÀMBIT JURÍDIC DES DE LA PERSPECTIVA CONSTRUCCIONISTA

Estudi de cas

3. COMPETÈNCIES

- ✓ Accés, comprensió i síntesi dels articles publicats en revistes internacionals de criminologia.
- ✓ Mediació en conflictes individuals i grupals.
- ✓ Capacitat crítica
- ✓ Anàlisi de problemes
- ✓ Capacitat per a implementar a la pràctica els coneixements teòrics
- ✓ Reflexió
- ✓ Reflexivitat sobre el propi paper en la intervenció sobre la realitat
- ✓ Capacitat per a la potenciació del procés d'aprenentatge i la creació de coneixement

4. METODOLOGIA

La metodologia de l'assignatura combinarà les classe teòriques amb les classes pràctiques. Amb les sessions teòriques es pretén provocar la reflexió i la invitació al sentit crític, comprometen als estudiants amb tasques que vaguin més enllà de la simple memorització, mitjançant la lectura de diverses fons documentals i la discussió col.lectiva.

Les classes pràctiques constitueixen la forma d'apropar-se a un mòdel d'aprenentatge actiu, complement imprescindible a la informació obtinguda en les classes teòriques. Aquestes sessions s'adaptaran quan a continguts, desenvolupament i ritme al programa de teoria. Es combinaràn els debats sobre lectures recomanades, la realització de role-playing i dramatitzacions amb l'estudi i anàlisi de casos reals.

Exercicis a realitzar

Quantitat	Tipus exercici	Dedicació aproximada
2	Lectures + preguntes sobre la lectura	5 h X 2 = 10 h
1	Estudi de cas: Identificació del conflicte	6 h
1	Estudi de cas: Identificació de les posicions	6 h
1	Estudi de cas: Metodologia per a la resolució de conflictes	6 h
1	Estudi de cas: mediació	6 h
1	Estudi de cas: Negociació	6 h
1	Presentació	6 h
TOTAL		46 h aproximadament

5. AVALUACIÓ

Entenent que l'avaluació no s'ha de reduir a l'obtenció de una nota i que no ha de perdre el seu caràcter formatiu, l'avaluació que es proposa és l'avaluació continuada. L'avaluació continuada es portarà a terme seguint les següents especificacions:

- Seguiment del treball dels/les estudiants en la realització de les pràctiques realitzades a l'aula (debats, estudi de casos, etc).
- Entrega de tres treballs individuals consistents en la resposta a un seguit de preguntes corresponents al bloc A i dos casos pràctics del bloc B.

Puntuació dels diferents apartats:

- El 70 % d'assistència a classe assegura la possibilitat de ser avaluat
- 20 % de la nota: Participació activa a l'aula (entrega dels exercicis proposats a l'aula)
- 80 % de la nota: entrega dels 3 exercicis d'avaluació continuada

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Bibliografia bàsica

- Arensburg, S; Avedaño, C; Cubells, J. Et alt. (2006) *Psicologia del conflicte*. Barcelona: Editorial UOC.
- Cubells, J. (2004) Una lectura del conflicte psicosocial en el àmbit jurídic des de la perspectiva construccionista. *Persona y Sociedad*. Vol. XVIII/ N° 1
- Ibàñez, T. (1990) *Aproximaciones a la psicología social*. Barcelona: Sendai.
- Entelman, R. (2002) Teoría de conflictos. Hacia un nuevo paradigma. Barcelona: Gedisa
- Martínez, B. (1999) *Mediación y resolución de conflictos* Barcelona: Paidós
- Munduata, M i Martínez, J. (1998) *Conflicto y negociación*. Madrid: Ediciones Pirámide.
- Roman, Cubells, et al. (2006) *Psicología del conflicto i la litigació*. EDIUOC (es publicarà el mes de setembre del 2006).
- Touzard, H. (1981) *La mediación y la solución de los conflictos. Estudio Psicológico*. Barcelona. Herder.
- Vinyamata, E. (1999) *Manual de prevención y resolución de conflictos. Conciliación, mediación, negociación*. Barcelona. Ariel

Bibliografía específica

- Avruch, K. I Black, P. (2003) *La resolución de conflictos en marcos interculturales: problemas y perspectivas*. Institute for Conflict Analysis and resolution. George Mason University.
- Baron, R i Byrne, D. (1998) *Psicología Social*. Madrid: Prentice Hall
- Bloor, D. (1998) *Conocimiento e Imaginario Social*. Barcelona: Gedisa.
- Coser, L. (1961) *las funciones del conflicto social*. México: Fondo de Cultura económica
- Coser, L. (1970/1967) *Nuevos Aportes a la Teoría del Conflicto Social*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Edwards, D i Potter, J. (1992) *Discursive Psychology*. London: Sage
- Fairclough, N. (1992) *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.
- Fisas, V (1998) *Cultura de paz y gestión de conflictos*. Ed. Icaria.
- Folger, J; Bush, B (1996) *La Promesa de la Mediación*. Barcelona: Granica.

- Folger, J. (1997) *Nuevas direcciones en mediación: investigación y perspectivas comunicacionales*. México: Paidós
- Funes, J. (1994) *Mediació i Justícia Juvenil*. Justícia i Societat. Centre d'estudis Jurídics i Formació Especialitzada.
- Gergen, Kennet. (1996) *Realidades y relaciones: Aproximaciones a la construcción social*. Barcelona: Paidós.
- Giddens, A. i Turner, J. (1998) *La teoría social hoy*. Madrid: Alianza Editorial.
- Ibáñez, T (1988) El conflicto social, perspectivas clásicas y enfoque renovador. *Boletín de psicología*, 18, 7-21
- Iñiguez, L. (2004) *Análisis del Discurso*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Leoz, J. (2002) Conflicto, mediación y psicología social.
www.campogrupal.com/conflicto.html
- Martín Baró, I. (1984) *Sistemas, grupos y poder*. El Salvador: UCA Editores
- Martínez de Murguía, B (1999) *Mediación y resolución de conflictos: Una guía introductoria*. México: Paidós
- Molina, N. (2003) *Ética y conflicto*. ICCI
- Morales, F. (1999) Naturaleza y Tipos de Conflicto. En: Morales, F; Yubero, S (Coords) *El grupo y sus conflictos*. Cuenca: Universidad Castilla La Mancha.
- Palacios, N. (2002) Una mirada al conflicto
www.mediazion.fr.st/
- Schellenberg, J. (1982) *The science of conflict*. New York: Oxford University Press
- Serrano, Y (2002) Conflicto y negociación política: algunos aspectos teóricos.
www.abacolombia.org/areas/politica/artpol.htm
- Shotter, J. (2001) *Realidades conversacionales. La construcción de la vida a través del lenguaje*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Six; J.F.(1997) *Dinámica de la mediación*. Barcelona: Paidós
- Smith, E. I Mackie, D. (1995) *Psicología Social*. New York: Editorial Médica Panamericana
- Van Dijk, T. (2000) *El discurso como interacción social*. Barcelona: Gedisa
- Vinyamata, E. (2002) Resolución de conflictos.
http://www.uoc.edu/web/cat/articles/vinyamata/conflictos_cat.html
- Vinyamata, E. (2001) *Conflictología: Teoría y Práctica en Resolución de Conflictos*. Barcelona: Ariel.